

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Що є підставою для видання наказу для увільнення працівника від роботи

28. Виклик громадян до районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки чи їх відділів, відповідних підрозділів розвідувальних органів, Центрального управління або регіональних органів СБУ під час мобілізації здійснюється шляхом **вручення (надсилання) повістки.**

29. У повістці зазначаються:

- прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності) і дата народження громадянина, якому адресована повістка;
- найменування районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або його відділів чи відповідного підрозділу розвідувальних органів, Центрального управління або регіонального органу СБУ, що видав повістку;
- **мета виклику** до районного (міського) до ТЦК та СП або його відділів чи відповідних підрозділів розвідувальних органів, Центрального управління або регіональних органів СБУ;
- **місце, день і час явки за викликом;**
- підпис (кваліфікований електронний підпис) посадової особи, яка видала (сформувала) повістку, дата підпису;
- реєстраційний номер повістки;
- **роз'яснення про наслідки неявки і про обов'язок повідомити про причини неявки.**

Порядок проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період, затверджений постановою КМУ від 16.05.2024 № 560

БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Що є підставою для видання наказу для увільнення працівника від роботи

Документом, який підтверджує призов та проходження військової служби військовослужбовцем у особливий період, а також підтверджує призов під час мобілізації резервістів та військовозобов'язаних, є **військовий квиток, в якому в відповідних розділах здійснюються службові відмітки.**

Військово-обліковий документ, паперова форма якого затверджена постановою КМУ від 16.05.2024 № 559, містить, зокрема:

пункт 10 “Строк (строки) проходження військової служби, базової військової підготовки, навчальних зборів ____”;

пункт 11 “Відмітка про видачу та вилучення мобілізаційного розпорядження”;

пункт 11 “Особлсві відмітки”.

Документами, які підтверджують призов військовозобов'язаних на військову службу під час мобілізації, також може бути **довідка** про призов військовозобов'язаного на військову службу, видана ТЦК та СП (військовим комісаріатом) або військовою частиною (наказ про зарахування).

Якщо є довідка з військової частини, що працівник зарахований до її складу з певної дати, то на підставі цієї довідки можна видати лише наказ про увільнення від роботи у зв'язку з мобілізацією зі збереженням місця роботи і посади на підприємстві.

Якщо ж працівник був **направлений на медогляд** і тоді за дні проходження медогляду належить **зберігати середній заробіток** (ч. 2 ст. 21 Закону України “Про військовий обов'язок і військову службу” від 25.03.1993 № 2232-XII).

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Що робити, якщо потрібно працівнику відмовляється від отримання повістки ?

Керівники підприємств, установ, організацій з отриманням розпорядження відповідного голови (начальника) районної, міської держадміністрації (військової адміністрації) або відповідного керівника районного (міського) ТЦК та СП про проведення заходів мобілізації чи виклик до ТЦК та СП:

- видають наказ про проведення оповіщення резервістів та військовозобов'язаних, у якому зазначаються підстава та мета видання, перелік осіб, які підлягають оповіщенню, дата, час та місце їх прибуття, способи доставки до ТЦК та СП, відповідальні особи за здійснення оповіщення, порядок здійснення контролю за оповіщенням та прибуттям до ТЦК та СП;
- організовують через відповідальних осіб здійснення оповіщення у робочий час працівників підприємства (установи, організації) шляхом вручення повісток під їх особистий підпис;
- здійснюють на підприємстві (в установі, організації) інформаційне забезпечення призову резервістів та військовозобов'язаних на військову службу під час мобілізації;
- повідомляють письмово у триденний строк районному (міському) ТЦКта СП про результати оповіщення та виконання резервістами та військовозобов'язаними вимог законодавства;
- забезпечують прибуття резервістів та військовозобов'язаних шляхом їх перевезення від підприємства до пунктів збору ТЦК та СП або військових частин чи звільнення їх від виконання обов'язків з урахуванням часу, необхідного для прибуття до ТЦК та СП та на зворотній шлях;
- невідкладно інформують відповідний районний (міський) ТЦК та СП про працівників, які відмовилися від отримання повісток, та працівників, які написали заяви про звільнення. п. 13

Порядку проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації (постанова КМУ від 16.05.2024 № 560).

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Що робити, якщо потрібно вручити повістку працівнику, який у відпустці чи хворіє?

У разі отримання розпоряджень районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, органів СБУ щодо оповіщення призовників, військовозобов'язаних та резервістів про їх виклик до районних (міських) ТЦК та СП, органів СБУ, керівники підприємств, установ та організацій зобов'язані:

- видати наказ (розпорядження) про оповіщення призовників, військовозобов'язаних та резервістів, довести його до відома таких осіб під особистий підпис, а у разі виконання такими особами дистанційної, надомної роботи, у період їх тимчасової непрацездатності, перебування у відпустці або у відрядженні - рекомендованим поштовим відправленням з описом вкладення та повідомленням про вручення у частині, що стосується їх прибуття до ТЦК та СП у визначені строки.
- надіслати копію відповідних наказів (розпоряджень) та підтвердну інформацію або документи про здійснення оповіщення у триденний строк до відповідного ТЦК та СП,
- вручити призовникам, військовозобов'язаним та резервістам повістки про явку за викликом до районного (міського) ТЦК та СП (за наявності);
- письмово повідомити з наданням витягів з наказів (розпоряджень) відповідним районним (міським) ТЦК та СП про осіб з числа призовників, військовозобов'язаних та резервістів, які тимчасово непрацездатні, перебувають у відпустці або у відрядженні;
- забезпечити здійснення контролю за результатами оповіщення та прибуттям призовників, військовозобов'язаних та резервістів до відповідного ТЦК та СП.

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Які умови для виплати компенсації за невикористану відпустку мобілізованому

Працівникам, **призваним на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період або прийнятим на військову службу за контрактом, за їх бажанням та на підставі заяви виплачується грошова компенсація** за всі не використані ними дні щорічної відпустки, а також додаткової відпустки працівникам, які мають дітей або повнолітню дитину з інвалідністю з дитинства підгрупи А І групи.

Відповідна заява подається не пізніше останнього дня місяця, в якому працівник був увільнений від роботи у зв'язку з призовом на військову службу.

ч. 2 ст. 24 Закону про відпустки

Для виплати компенсації за невикористану відпустку має бути дотримано двох умов:

- 1) працівника призвали на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період або прийнятим на військову службу за контрактом;**
- 2) працівник надав заяву на отримання компенсації за невикористану відпустку.**

Якщо відсутній факт призову працівника на військову службу, тому не було підстав для виплати компенсації за невикористану відпустку.

**КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ**

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Працівник з 09.03.2022 р. був мобілізований на військову службу.

У січні 2024 він звернувся з заявою про виплату компенсації за всі дні невикористаних щорічних відпусток.

Чи можна виплатити компенсацію за всі невикористані дні відпусток без звільнення?

ДЕРЖПРАЦІ: Відповідна заява подається працівником не пізніше останнього дня місяця, в якому працівник був увільнений від роботи у зв'язку з призовом на військову службу.

Компенсуються всі дні невикористаних відпусток, накопичені на дату початку служби. Зароблені дні щорічної відпустки визначають пропорційно до відпрацьованого періоду, за який працівник не відгуляв відпустку. Відпустка «на дітей» компенсується в повному обсязі.

ВИСНОВКИ:

1. Працівникам, які станом на 24.12.2023 вже несуть військову службу, не можна виплачувати компенсацію за невикористані відпустки.
2. Мобілізований працівник має виявити бажання отримати компенсацію за невикористану відпустку й написати відповідну заяву **до закінчення місяця, в якому його мобілізували**, - інакше немає підстав для виплати.
3. Компенсація виплачується за зароблені щорічні (основні та додаткові) відпустки за **період до мобілізації** (увільнення у зв'язку з військовою службою) та відпустка «на дітей» за відповідні календарні роки.

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Який строк виплати компенсації за невикористану відпустку після заяви

Ключові запитання, які виникають під час нарахування та виплати компенсації:

- 1) що саме було зазначено у повістці: **яка мета виклику** до ТЦК (збірний пункт);
- 2) **заява працівника з проханням про виплату йому компенсації**, адже без заяви працівника компенсація не повинна виплачуватися ;
- 3) наказ про виплату компенсації за невикористані дні відпустки й **яка підстава для видання такого наказу**;
- 4) **не встановлено строку для виплати компенсації** (нараховують після встановлення факту призову на військову службу + заява про виплату компенсації до закінчення місяця мобілізації).

Основні правила:

1. Доки немає заяви від працівника - компенсацію за невикористані відпустки не нараховуємо.
2. Заява надається по факту мобілізації з підтвердженням факту мобілізації.
3. **Якщо працівник надав заяву пізніше, то формально він не має права на компенсацію** (бюджетникам варто за цим пильнувати)
4. Не варто поспішати з нарахуванням компенсації - якщо точно не відомо, чи мобілізований (призваний) працівник на військову службу.
5. Подією для виплати компенсації є сама дата призову на військову службу під час мобілізації чи укладення контракту на військову службу.

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Як рахувати суму компенсації, якщо заява надана у липні, а наказ - у серпні

Обчислення середньої заробітної плати для оплати часу відпусток, надання матеріальної (грошової) допомоги або виплати компенсації за невикористані відпустки проводиться виходячи з **виплат за останні 12 календарних місяців роботи, що передують місяцю** надання відпустки, надання матеріальної (грошової) допомоги або **виплати компенсації за невикористані відпустки.**

Обчислення середньої заробітної плати **для виплати компенсації за невикористані відпустки, на які працівник набув право до 31 грудня 2023 р.,** проводиться виходячи з виплат, нарахованих у 2023 році. *абз. 1 і 2 п. 2 Порядку № 100*

Ситуація 5. Працівника викликали за мобілізаційною повісткою у кінці липня.

Заяву на виплату компенсації за невикористану відпустку він написав 31.07.2024.

Наказ про виплату компенсації виданий лише 02 серпня.

Подія сталася у липні 2024.

Середню зарплату обчислюємо з виплат за липень 2023 - червень 2024.

Дата видання наказу не впливає на розрахунок компенсації.

Подія - це початок військової служби за призовом осіб офіцерського складу, військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період або прийняття на військову службу за контрактом.

КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Як бути, коли компенсацію виплатили, а дату явки на збірний пункт змінили (чи відмінили виклик)

Варіант 1.

Працівника викликали за “мобілізаційною” повісткою і потім перенесли дату явки на тиждень пізніше.

1. Роботодавець має скасувати наказ про увільнення від роботи зі збереженням місця роботи та посади.

2. Працівник має приступити до роботи і працювати до чергової дати виклику.

3. Роботодавець має видати новий наказ про увільнення від роботи зі збереженням місця роботи та посади на підставі нової повістки.

4. Якщо компенсація була виплачена, то працівник має надати нову заяву, а роботодавець - зробити перерахунок компенсації.

Варіант 2.

Працівника викликали за мобілізаційною повісткою і потім скасували виклик за повісткою - компенсація вже виплачена.

1. Роботодавець має скасувати наказ про увільнення від роботи зі збереженням місця роботи та посади.

2. Працівник має приступити до роботи .

3. **Роботодавець не має права відрахувати компенсацію** (якщо вже виплатив) - така можливість не передбачена ст. 127 КЗпП.

4. Добровільного повернення суми компенсації законодавство теж не передбачає.

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Чи можна стягнути суму компенсації, якщо працівника не мобілізували

Відрахування із заробітної плати працівників для покриття їх заборгованості підприємству, установі і організації, де вони працюють, можуть провадитись за наказом (розпорядженням) роботодавця:

1) для повернення авансу, виданого в рахунок заробітної плати; для повернення сум, зайво виплачених внаслідок лічильних помилок; <...>; на господарські потреби, якщо працівник не оспорує підстав і розміру відрахування. У цих випадках роботодавець вправі видати наказ (розпорядження) про відрахування не пізніше одного місяця з дня закінчення строку, встановленого для повернення авансу, погашення заборгованості або з дня виплати неправильно обчисленої суми;

2) при звільненні працівника до закінчення того робочого року, в рахунок якого він вже одержав відпустку, за невідроблені дні відпустки. <...>;

3) при відшкодуванні шкоди, завданої з вини працівника підприємству, установі, організації (стаття 136).

ч . 2 ст. 127 КЗпП

Працівник, який заподіяв шкоду, може добровільно покрити її повністю або частково. За згодою роботодавця працівник може передати для покриття заподіяної шкоди рівноцінне майно або поправити пошкоджене. *ч. 5 ст. 130 КЗпП*

**КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ**

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Чи можна стягнути суму компенсації, якщо працівника не мобілізували

Стаття 1215. Безпідставно набуте майно, що не підлягає поверненню

1. Не підлягає поверненню безпідставно набуті:

1) **заробітна плата і платежі, що прирівнюються до неї**, пенсії, допомоги, стипендії, відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю, аліменти та інші грошові суми, надані фізичній особі як засіб до існування, якщо їх виплата проведена фізичною або юридичною особою добровільно, **за відсутності рахункової помилки з її боку і недобросовісності з боку набувача;**

2) інше майно, якщо це встановлено законом.

Цивільний кодекс України

Лічильними є помилки, що пов'язані з обчисленням

п. 24 постанови Пленуму ВС «Про практику застосування судами законодавства про оплату праці» від 24.12.1999 № 13

Це механічні, арифметичні або помилки через збій у роботі облікової програми.

**КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ**

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Чи оплачувати два дні, протягом яких працівник відсутній на роботі через перенесення дати явки

Ситуація 6

У наказі про увільнення від роботи у зв'язку із призовом під час мобілізації зазначена дата увільнення (забрало ТЦК 26.07.2024, довідки нема). Є довідка з військової частини про зарахування працівника до особового складу з 03.08.2024.

З якої дати увільняти працівника у цьому випадку?

Документами, які підтверджують призов військовозобов'язаних на військову службу під час мобілізації, також може бути **довідка про призов військовозобов'язаного на військову службу, видана ТЦК та СП** (військовим комісаріатом) або військовою частиною.

Якщо є довідка з військової частини, що працівник зарахований до її складу з 03.08.2024, **на підставі цієї довідки видається наказ про увільнення від роботи** у зв'язку з мобілізацією зі збереженням місця роботи і посади на підприємстві.

Де працівник перебував **у період з 26.07.2024 по 02.08.2024 треба з'ясувати у ТЦК та СП**. Адже працівник у цей період міг бути направлений на медогляд і тоді за дні проходження медогляду належить зберігати середній заробіток відповідно до ч. 2 ст. 21 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" від 25.03.1993 № 2232-XII.

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Мобілізований працівник надіслав заяву про звільнення за власним бажанням

ВАЖЛИВО: У діловодстві бюджетної установи та КНП має бути передбачено можливість обміну документами з застосуванням месенджерів чи електронною поштою та їх підписання й погодження. Також така можливість має бути передбачена **умовами трудового договору з працівником**.

Ознайомлення працівників з наказами (розпорядженнями), повідомленнями, іншими документами роботодавця щодо їхніх прав та обов'язків допускається з використанням визначених у трудовому договорі засобів електронних комунікаційних мереж з накладенням удосконаленого електронного підпису або кваліфікованого електронного підпису. **У трудовому договорі за згодою сторін можуть передбачатися альтернативні способи ознайомлення працівника**, крім інформації, визначеної пунктом 4 частини першої цієї статті, що доводиться до відома працівників у порядку, встановленому цією статтею. *ч. 3 ст. 29 КЗпП*

Стаття 7. Особливості обміну документами, організації кадрового діловодства та архівного зберігання кадрових документів у роботодавця

<...> 2. У період дії воєнного стану сторони трудового договору можуть домовитися про альтернативні способи створення, пересилання і зберігання наказів (розпоряджень) роботодавця, повідомлень та інших документів з питань трудових відносин та про **будь-який інший доступний спосіб електронної комунікації**, який обрано за згодою між роботодавцем та працівником. *Закон № 2136*

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Мобілізований працівник надіслав заяву про звільнення за власним бажанням

Припинення трудових відносин з мобілізованим працівником можливе лише за його ініціативою: за власним бажанням ст. 38 КЗпП чи за згодою сторін (п. 1 ч. 1 ст. 36 КЗпП).

На підставі заяви працівника роботодавець видає наказ про звільнення.

Потрібно виконати вимоги, визначені КЗпП для роботодавця в день звільнення:

- 1) видати працівникові копію наказу (розпорядження) про звільнення.** У разі звільнення працівника, який перебуває на військовій службі, копію наказу можна йому надіслати в обумовлений з ним спосіб – поштою або через месенджер;
- 2) провести остаточний розрахунок із працівником,** у тому числі щодо компенсації за невикористану відпустку (ст. 116 КЗпП).
- 3) на вимогу працівника внести належні записи про звільнення до трудової книжки,** що зберігається в нього (ч. 1 ст. 47 КЗпП). За заявою працівника трудову книжку можна йому надіслати поштою рекомендованим листом із повідомленням про вручення;
- 4) про суми, нараховані та виплачені працівникові під час звільнення, письмово повідомити йому в день їх виплати** (ст. 116 КЗпП). Повідомлення можна надіслати працівнику в електронній формі відповідно до затвердженого на підприємстві порядку електронного документообігу.

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Мобілізований працівник загинув на війні: як припинити трудові відносини

Ситуація 7.

Мобілізований працівник у квітні 2022, дата смерті - **23.06.2022**, дата видачі свідоцтва про смерть стоїть 28.07.2024, але родичі його надали в серпні 2024.

До 18.07.2022 (включно) зберігався середній заробіток за працівником.

Потрібно виконати вимоги, визначені КЗпП для роботодавця в день звільнення:

- 1) підстава** для припинення трудових відносин - **свідоцтво про смерть**, потрібно виготовити копію свідоцтва про смерть. Далі видати наказ про припинення трудових відносин і датою їх припинення буде дата смерті - **23.06.2022**;
- 2) виплачений середній заробіток до 18 липня 2022 (включно) не підлягає поверненню**: не було помилки ні з боку роботодавця, ні тим більше з боку набувача, який загинув (ст. 1215 ЦКУ);
- 3) провести остаточний розрахунок із працівником**, у тому числі щодо компенсації за невикористану відпустку (ст. 116 КЗпП). Дата припинення трудових відносин - 23.06.2022 - **як рахувати компенсацію?**
- 4) трудову книжку видати члену сім'ї померлого працівника на підставі його заяви**;
- 5) отримати виплати за померлого працівника можуть члени його сім'ї, які постійно з ним проживали з працівником, або спадкоємці** (ст. 1227 ЦКУ; ч. 6 ст. 83 КЗпП).

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Мобілізований працівник загинув на війні: хто може отримати виплати померлого

Підставою для виплати членам сім'ї померлого працівника належних йому є:

- заява члена сім'ї;
- документи, що підтверджують спорідненість з померлим (паспорт, копії свідоцтва про шлюб або народження);
- документ, який підтверджує смерть;
- довідка з ЖЕК/ОСББ, щоб довести проживання з померлим.

Членами сім'ї померлого є ті, хто перебували з ним у відносинах шлюбу, кровного споріднення, усиновлення, інших підстав (ч. 4 ст. 4 СКУ). **Найближчими є дружина (чоловік) померлої особи та її неповнолітні діти незалежно від того, чи вони проживали спільно з померлим чи ні (ст. 3, ч. 1 ст. 6 СКУ).** Щодо повнолітніх дітей, вони визнаються як найближчі, якщо проживали разом з батьками (до них можуть бути прирівняні інші особи, пов'язані з померлим кровним спорідненням або на інших законних підставах, наприклад, утриманці, якщо вони проживали разом, вели спільний побут, мали спільні права та обов'язки).

Якщо згадані близькі родичі у працівника відсутні, то тоді згадані **виплати можуть бути отримані батьками, братами, сестрами, усиновлювачами або усиновленими, бабою, дідом, прабабою, прадідом, дорослими внуками, рідними або двоюрідними братами або сестрами, мачухою або вітчимом, тіткою або дядьком, племінником або племінницею, іншими родичами.**

Важливо - хто з них проживав з померлим.

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Коли має демобілізований працівник приступити до роботи?

Демобілізований працівник повинен стати до роботи не пізніше ніж на 6-й день після своєї демобілізації: протягом 5 днів після демобілізації він зобов'язаний прибути до ТЦК і стати на військовий облік (ч. 11 ст. 26 Закону № 2232). За ці 5 днів (чи менше) роботодавець повинен виплатити працівникові середній заробіток на підставі ч. 2 ст. 21 Закону № 2232.

Лист Мінсоцполітики від 16.07.2015 № 302/06/186-15: працівники, звільнені з військової служби в запас (демобілізовані), які не продовжують військову службу, мають **стати до роботи з урахуванням часу перевезення до місць проживання (перебування).**

Днем фактичної демобілізації вважається день виключення зі списків особового складу військової частини у зв'язку зі звільненням з військової служби (оформлюється наказом військової частини, про що робиться відповідний запис у військовому квитку).

Лист від 18.05.2016 № 565/13/84-16: працівник повинен прибути на роботу після звільнення його з військової служби, взяття на військовий облік та у разі необхідності – проїзду до місця проживання (перебування). У цей період збереження та виплата середньої заробітної плати здійснюються роботодавцем відповідно до ст. 21 Закону № 2232.

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Працівник приступив до роботи через тиждень після демобілізації: що в таблиці?

Особи, звільнені з військової служби, зобов'язані у п'ятиденний строк прибути до відповідних районних (міських) ТЦК та СП (військовозобов'язані СБУ - до Центрального управління або регіональних органів СБУ, військовозобов'язані розвідувальних органів України - до відповідного підрозділу розвідувальних органів України) для взяття на військовий облік.

ч. 11 ст. 26 Закону № 2232

- 1. Наступного дня після взяття на військовий облік працівник має приступити до роботи.**
- 2. Дані про дату взяття на військовий облік можна знайти у військовому квитку.**
3. Паперовий і електронний військово-обліковий документ містять також дані про взяття на військовий облік.
4. Якщо працівник був відсутній кілька днів на роботі після взяття на військовий облік - dbz має надати пояснення й такі неявки визнаються, що є з поважних причин ("І") чи неповажних "ПР".
5. Працівники, які приступили до роботи після звільнення з військової служби у зв'язку із закінченням особливого періоду або оголошенням демобілізації мають право на відпустку без збереження заробітної плати тривалістю до 60 календарних днів.

ч. 1 ст. 25 Закону про відпустки

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Чи потрібно видавати наказ про те, що демобілізований приступив до роботи?

Після звільнення з військової служби працівник повинен пред'явити роботодавцю військовий квиток із записом про звільнення зі служби й взяття на військовий облік.

Працівник не повинен писати заяву про те, що хоче повернутися до роботи.

Однак роботодавцю доцільно видавати наказ, адже працівник був увільненим від роботи наказом «на період проходження військової служби», тому наказ про вихід на роботу припинить таке увільнення.

Якщо на посаду працівника, що проходив військову службу, прийняли іншого працівника за строковим трудовим договором, його звільняють строковика у зв'язку із закінченням строку трудового договору (п. 2 ст. 36 КЗпП) з урахуванням дати виходу на роботу працівника, вказаної в наказі.

Наказ про вихід на роботу у зв'язку зі звільненням у запас (демобілізацією) видається з номером (індексом) для наказів з кадрових питань тривалого (75 р.) строку зберігання - "к/тр" .

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Звільнений з військової служби працівник просить виплатити компенсацію за невикористані відпустки: як бути?

За бажанням працівника частина щорічної відпустки замінюється грошовою компенсацією.

При цьому **тривалість наданої працівникові щорічної та додаткових відпусток не повинна бути менше ніж 24 календарних дні.** *ч. 4 ст. 24 Закону про відпустки*

Працівник, який приступив до роботи після звільнення з військової служби (демобілізації):

1. Може звернутися за виплатою компенсації за невикористану відпустку лише **на загальних умовах**;
2. Виплата компенсації за невикористану відпустку можлива лише за умови, що за **кожен робочий рік відгуляно не менше 24 днів щорічної відпустки.**
3. До щорічних відпусток належать: щорічна основна відпустка; щорічні додаткові відпустки (ст. 7 і 8 Закону про відпустки); додаткові відпустки держслужбовцям та посадовим особам місцевого самоврядування та додаткова відпустка медичним працівникам за безперервний стаж роботи.
4. Якщо працівник має **право лише на основну щорічну відпустку - 24 календарних дні - він не може скористатися правом на отримання компенсації за невикористані відпустки без звільнення.**

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Як рахувати середню зарплату для компенсації, якщо працівник демобілізувався у червні 2024 і через два місяці звільнився?

Ситуація 8

Працівник КНП приступив до роботи після звільнення з військової служби **20.06.2024**, а **23.08.2024** звільняється з роботи. Він має 32 к. дн. невикористаної відпустки, у тому числі за періоди до 18.07.2022 - 28 к. дн. і за 2024 рік - 4 к. дн. Зарплата за червень становила 8540 грн., за липень 2024 - 28540 грн.

Посадовий оклад у серпні 2024 - 15 000 грн. (на момент призову був - 12000 грн).

Як обчислити компенсацію за невикористану відпустку у цій ситуації?

1. Для обчислення середньої зарплати для компенсації за дні невикористаної відпустки за періоди до 31.12.2023:

Середня зарплата₂₀₂₃ : $(15\ 000\ \text{грн.} \times 12) / 365\ \text{к.дн.} = 493,15\ \text{грн.}$

Компенсація за 28 к. дн. невикористаної відпустки: $493,15\ \text{грн.} \times 28\ \text{к. дн.} = 13808,20\ \text{грн.}$

2. Для обчислення середньої зарплати для компенсації за дні невикористаної відпустки за 2024 рік:

Розрахунковий період: серпень 2023 - липень 2024

Середня зарплата₂₀₂₄ : $(8540\ \text{грн.} + 28540\ \text{грн.}) / (11\ \text{к.дн.} + 31\ \text{к.дн.}) = 842,73\ \text{грн.}$

Компенсація за 4 к. дн. невикористаної відпустки: $842,73\ \text{грн.} \times 4\ \text{к. дн.} = 3370,92\ \text{грн.}$

Загальна сума компенсації: $13808,20\ \text{грн.} + 3370,92\ \text{грн.} = 17179,12\ \text{грн.}$

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Як рахувати середню зарплату для компенсації, якщо працівник демобілізувався у серпні і через два дні звільняється?

Обчислення середньої заробітної плати для оплати часу відпусток, надання матеріальної (грошової) допомоги або виплати компенсації за невикористані відпустки проводиться виходячи з **виплат за останні 12 календарних місяців роботи, що передують місяцю** надання відпустки, надання матеріальної (грошової) допомоги або **виплати компенсації за невикористані відпустки**.

Обчислення середньої заробітної плати для виплати компенсації за невикористані відпустки, на які працівник набув право до 31 грудня 2023 р., проводиться виходячи з виплат, нарахованих у 2023 році.
абз. 1 і 2 п. 2 Порядку обчислення середньої заробітної плати, затвердженої постановою КМУ від 08.02.1995 № 100

- 1. Працівник, що звільняється, має право тільки на компенсацію за дні невикористаної відпустки за періоди до 31.12.2023.**
- 2. До стажу для щорічної відпустки зараховується лише періоди, протягом яких зберігався середній заробіток тобто до 18.07.2022 (включно) .**
- 3. Для розрахунку середньої зарплати беруть виплати за місяці 2023 року .**
- 4. Якщо виплат не було у цьому періоді - розрахунки проводять виходячи з встановленого місячного окладу на день звільнення.**
- 5. Середню зарплату для компенсації обчислюють за формулою: (Оклад x 12) / 365.**

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Як рахувати середню зарплату для відпустки, якщо працівник демобілізувався у липні і через місяць надав заяву на відпустку?

Ситуація 9

Працівник приступив до роботи після звільнення з військової служби **22.07.2024**, а **26.08.2024** бере щорічну відпустку тривалістю 24 к. дн. Посадовий оклад працівника - 7253 грн., зарплата за липень 2024 - **3230 грн.** *Як обчислити відпускні?*

- 1. Розрахунковий період:** серпень 2023 - липень 2024.
- 2. З розрахункового періоду виключаємо** період увільнення від роботи у зв'язку з військовою службою з **01.08.2023 до 21.07.2024.**
- 3. Середня зарплата:** $3230 \text{ грн.} / 10 \text{ к.дн.} = 323 \text{ грн.}$
Відпускні за 6 к. дн. серпня: $323 \text{ грн.} \times 6 \text{ к. дн.} = 1938 \text{ грн.};$
за 18 к. дн. вересня: $323 \text{ грн.} \times 18 \text{ к. дн.} = 5814 \text{ грн.}$

Уточнення до Ситуації 9

Працівник був призваний на військову службу з **15.09.2023**, звільнений у липні 2024 з військової служби і приступив до роботи - **22.07.2024.**

Тоді кількість днів розрахункового періоду - це періоди з **01.08.2023 по 14.09.2023 + з 22.07.2024 по 22.07.2024**

КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Як рахувати середню зарплату для відпустки, якщо працівник демобілізувався у липні і через тиждень надав заяву на відпустку?

Ситуація 10

Працівник приступив до роботи після звільнення з військової служби **19.08.2024**, а **26.08.2024** бере щорічну відпустку тривалістю 24 к. дн. Посадовий оклад працівника - 7253 грн.

Як обчислити відпускні?

- 1. Розрахунковий період:** серпень 2023 - липень 2024.
- 2. У розрахунковому періоді відсутній заробіток - розрахунок з посадового окладу.**
- 3. Посадовий оклад (7253 грн) < МЗП 8000 грн.) - розрахунок з мінімальної зарплати.**
- 4. Середня зарплата: $(8000 \text{ грн.} \times 12) / 366 \text{ к.дн.} = 262,30 \text{ грн.}$**

Відпускні:

за 6 к. дн. серпня: $262,30 \text{ грн.} \times 6 \text{ к. дн.} = 1573,80 \text{ грн.};$

за 18 к. дн. вересня: $262,30 \text{ грн.} \times 18 \text{ к. дн.} = 4721,40 \text{ грн.}$

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Чи індексувати зарплату звільненого з військової служби у серпні-вересні працівника?

1. Визначальним під час індексації є **місяць підвищення посадового (місячного) окладу за посадою (професією)**.
2. Якщо підвищення посадового (місячного) окладу було у січні-лютому 2024, а працівник приступив до роботи після звільнення з військової служби у серпні - він має право на індексацію.

Ситуація 11-1

Працівник приступив до роботи після звільнення з військової служби **12.08.2024**, йому **нараховували зарплату за 15 р.дн. серпня - 7250 грн.** Останнє підвищення посадового окладу було у січні 2024.

У цьому випадку працівник має право на індексацію пропорційно відпрацьованому часу:
 $((3028 \text{ грн} \times 3,8\%) / 22 \text{ р.дн.}) \times 15 \text{ р. дн.} = 78,45 \text{ грн.}$

Ситуація 11-2

Працівник приступив до роботи після звільнення з військової служби **12.08.2024**, йому **нараховували зарплату за 15 р.дн. серпня - 7250 грн.** Останнє підвищення посадового окладу було у липні 2024.

У цьому випадку працівник не має права на індексацію.

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Мобілізований і демобілізований працівник: що у військовому обліку?

Працівника призвали на військову службу у 2023 році:

1. Фактично він не перебуває на військовому обліку в ТЦК та СП з моменту призову.

2. У Списках персонального військового обліку він залишається до кінця 2023 року.

3. У Списках персонального військового обліку станом на **01.01.2024** призваного на військову службу у 2023 не повинно бути.

Працівника призвали на військову службу у 2024 році:

1. ТЦК та СП з моменту призову знімає громадянина з військового обліку.

2. У Списках персонального військового обліку він залишається **до кінця 2024 року**.

3. У Списках персонального військового обліку (які підписуються керівником і реєструються в діловодстві станом на **01.01.2025** призваного на військову службу у 2023 не повинно бути.

Працівника звільнили з військової служби у 2024:

1. Спершу він стає на військовий облік в ТЦК та СП (протягом 5 днів).

2. У перший же день надає військово-обліковий документ на роботі.

3. Його включають у поточний Список персонального військового обліку 2024 р.

КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

ОКШП та СКШП у статистичній звітності: як враховувати мобілізованих?

Статистична звітність

У формі № 1-ПВ (квартальна) «Звіт з праці» працівники, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, відображаються **лише в рядку 3070** «Облікова кількість штатних працівників на кінець звітного періоду».

При цьому вищезгадані працівники **не включаються до середньооблікової кількості штатних** працівників за аналогією з працівниками, які перебувають у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами та догляду за дитиною. Також вони **не відображаються у показниках руху кадрів та фонду робочого часу**.

У формі № 1-ПВ (місячна) «Звіт з праці» **нарахування, здійснені таким працівникам, включаються до рядка 1020 «Фонд оплати праці усіх працівників», без зазначення їх кількості у рядку 1040 «Середньооблікова кількість штатних працівників».**

лист Держкомстату від 04.07.2014 р. №09.3-6/145-14

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

ОКШП та СКШП у статистичній звітності: як враховувати мобілізованих?

Лист Держстату від 18.05.2023 № 19.1.2-26/У-70-23/66

Відповідно до пункту 3 Розділу II Роз'яснень щодо показників форми державного статистичного спостереження N 1-ПВ (місячна) "Звіт із праці" показник щодо середньооблікової кількості штатних працівників містить дані про середньооблікову кількість штатних працівників відповідно до пункту 3.2 глави 3 Інструкції зі статистики кількості працівників, крім тих, які перебувають у відпустках у зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, **призваних на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу, під час мобілізації, на особливий період або прийнятих на військову службу за контрактом**, а також працівників, відносно яких призупинено дію трудового договору, **які евакуювались в іншу місцевість або місцезнаходження яких тимчасово невідомо**, та **працівників, які протягом періоду дії воєнного стану перебувають у відпустках без збереження заробітної плати без обмеження строку, встановленого частиною першою статті 26 Закону України "Про відпустки"**.

Тобто у формі N 1-ПВ (місячна) "Звіт із праці" інформація щодо працівників, відносно яких призупинено дію трудового договору, які евакуювались в іншу місцевість або місцезнаходження яких тимчасово невідомо, до рядка 1040 "Середньооблікова кількість штатних працівників" **не включається**.

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

ОКШП та СКШП у податковій звітності: як враховувати мобілізованих?

Обчислення ОКШП та СКШП для заповнення податкової звітності

Середньооблікова кількість штатних працівників (СКШП):

Розраховується на основі щоденних даних про облікову кількість працівників.

Обчислюється як сума кількості працівників за кожний календарний день звітного місяця, поділена на кількість календарних днів у місяці.

Не включає: зовнішніх сумісників; фізосіб за ЦПХ; практикантів; працівників, які перебувають у відпустці по вагітності та пологах; у відпустці до 3-х чи до 6-ти років чи більшої тривалості.

Облікова кількість штатних працівників:

Включає всі категорії працівників, за винятком тих, які перебувають у відпустках згідно з чинним законодавством.

Враховує дані з таблиці 1 об'єднаного “зарплатного” звіту.

Не включає: зовнішніх сумісників; фізосіб за ЦПХ; практикантів; працівників, які перебувають у відпустці по вагітності та пологах; у відпустці до 3-х чи до 6-ти років чи більшої тривалості.

Інструкція зі статистики кількості працівників, затверджена наказом Держкомстату від 28.09.2005 № 286

2. Виплати мобілізованим і демобілізованим працівникам

Мобілізований і демобілізований працівники у Податковому розрахунку?

Працівника призвали на військову службу чи він уклав контракт:

- **у додатку Д1** показують - заповнюючи показник у реквізиті 14 “Кількість днів перебування у трудових відносинах” і інші несумові показники (крім сум);
- **у додатку 4ДФ** - тільки у разі нарахування чи виплати доходу;
- **у додатку Д5** - не відображають;
- **у додатку Д6:**
 - **у період військової служби**, в тому числі у зв'язку із мобілізацією працівник увільнений від роботи - **не відображається**;
 - добровольцям територіальної оборони зберігають середній заробіток і вони продовжують перебувати у трудових відносинах - показують.

Працівник приступив до роботи після звільнення з військової служби:

- 1) у місяці, в якому він приступив до роботи у реквізиті 14 “Кількість днів перебування у трудових відносинах” проставляють кількість календарних днів у відповідному календарному місяці;
- 2) додаток Д5 не заповнюють.

Педагогам і медикам зараховують до стажу для вислуги років час військової служби.

КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ

Дякую за увагу!

ВЕБІНАР ДЛЯ ПРЕДСТАВНИКІВ БЮДЖЕТНИХ ТА КОМУНАЛЬНИХ УСТАНОВ

Лістрова Світлана

22.08.2024

**КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ**